

Orman Nakliyat Planlamasında Arazi Sınıflandırmasının Önemi

(Bir Yol Şebeke Planlaması Örneği)

Arif Oğuz ALTUNEL
Orman Yük. Müh. Dr.

Feyza AKYÜZ
Prof. Dr., İ.Ü. Orman Fakültesi

Kasım, 2007
Trabzon

Orman Nedir?

“Orman”; ağaçlarla birlikte diğer bitki, hayvan ve mikroorganizmalar gibi canlı varlıklar ile toprak, hava, su, ışık ve sıcaklık gibi fiziksel çevre faktörlerinin birlikte oluşturdukları karşılıklı etkileşim içinde var olan bir ekosistemdir. Bünyesin yer alan, sonsuz sayıdaki madde ve olaylar ile karşılıklı ilişki ve etkileşim halindeki **“orman”**, büyük bir canlı organizma olarak tanımlanabilir.

Ormanların Faydaları

- Odun hammaddesi ve ekonomik değeri olan birçok yan ürünün kaynağıdır.
- Su verimine katkıda bulunurlar.
- Erozyonu engeller / azaltırlar.
- Yaban hayatı için yaşam ortamı oluştururlar.
- Yeryüzü üzerinde bir tampon görevi üstlenip, iklimsel aşırılıkları dengelerler.
- Rekreatiyonel maksatlı kullanım alanlarının başında yer alırlar.
- Hava kirliliği, rüzgar ve tozu filtreleyerek bulundukları ortamın yaşanılabilirlik kalitesini yükseltirler.
- İnsanlara iş imkanları yaratırlar.
- Yenilenebilir kaynakların başında gelirler.

Her Geçen Gün Azalan Ormanlar

“Ormanlar” ihtiyaç duyulan odun hammaddesi taleplerini karşılayabilmek, ürün yetiştirecek arazi elde etmek gibi insan etkisine açık veya *yangınlar, kar ve rüzgar zararları* gibi doğal sebeplerle, günümüzde dünyanın birçok bölgesinde yerine konulandan (doğal/suni yollardan ormanların genleştirilmeleri) ok daha hızlı bir oranda tahrip edilmektedirler.

Ormanlardan Faydalanma

“Odun”, günümüzde çok yaygın olarak kullanılan değerli endüstriyel bir maddedir. Toplumlar geliştikçe ve içinde yaşayan bireylerin ihtiyaçları çeşitlilik kazandıkça, odun hammaddesine duyulan gereksinim de her geçen gün daha fazla hissedilmeye başlamıştır.

Ormanlardan faydalanma sağlayabilmek için,

**İşletilmeye açılabilir durumda
olmalıdırlar:**

- Arazinin izin verdiği ölçüde, ormanın bir genel yol şebekesi ile donatılması.
- Arazi yapısından dolayı yol yapımının güç / imkansız olduğu durumlarda uzun mesafeli vinçli havai hatlar ile üretim yapılması.*
- Nehir / ırmak kullanılarak nakliyatın gerçekleştirilmesi.
- Helikopter kullanılarak nakliyatın gerçekleştirilmesi.*

* Sınırlı ölçüde yol gereklidir

Orman Yolları Vazgeçilmezdir, Çünkü

- Yangın kontrolünde,
- Yüksek mevkilerdeki otlaklara ulaşımında,
- Ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde,
- Rekreatif maksatlı faaliyetlerin yürütülmesinde,
- Yerleşim yerlerine (köy, mezra, vb) ulaşımın sağlanmasında yaygın olarak kullanılmaktadırlar.

Orman Yollarını İnşa Ederken Özen Gösterilmelidir, Çünkü;

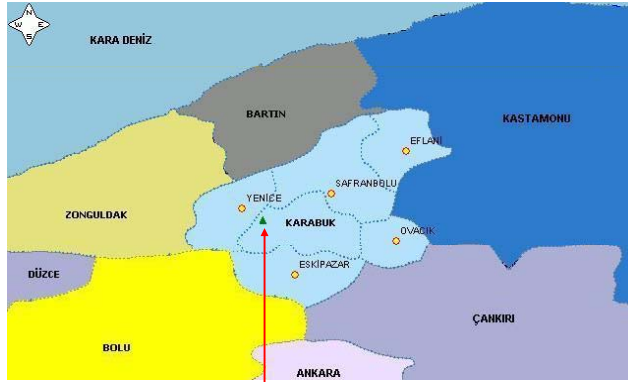
- Toprağın sıkışmasına sebep olurlar,
- Orman içi erozyonun başlamasına zemin hazırlarlar,
- Su kaynaklarının kirlenmesine sebep olurlar,
- Suçul ekosistemlerdeki canlıların yaşamlarını olumsuz etkilerler,
- Orman içi canlıların tür çeşitliliğini olumsuz etkilerler,
- Öngörülemeyen yerleşimlere zemin hazırlarlar.

AMAÇ

Bu çalışmada, “işletmeye açılması yada farklı bir maksatla aşılması gereken bir ormanlık araziye uygulanması düşünülen bir yol şebekesine referans teşkil edecek, hem ormancılık hem de çevrenin hassasiyetlerini göz önünde bulunduracak bir arazi sınıflandırmasının yapılması”, amaçlanmıştır.

Çalışma Alanı

Çalışma Alanının Genel Tanımı

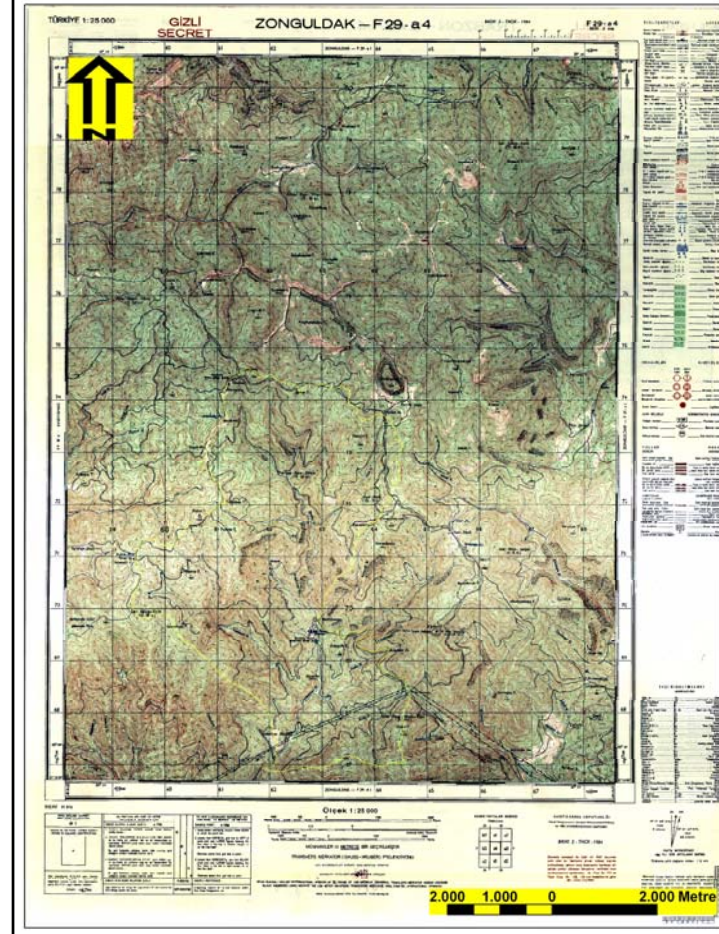
- Karabük ili merkez ilçe sınırları içinde, $41^{\circ}19'15''$ ile $41^{\circ}15'03''$ kuzey enlemleri ve $32^{\circ}30'54''$ ile $32^{\circ}34'41''$ doğu boylamları arasında yer almaktadır.
- 2366 ha'lık alana yayılmış olan orman, Ormancılık Araştırma Enstitüsü, Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Büyükdüz Araştırma Ormanı İşletme Şefliği bünyesinde idare edilmektedir.

Veri Temini

Çalışmanın özünde farklı kaynaklardan elde edilmiş üç farklı veri kullanılmıştır.

- 1/25000 ölçekli topografik harita (Kağıt)
- 1/25000 ölçekli Anakaya haritası (Kağıt)
- 1/10000 ölçekli Amenajman haritası (Bez üzerine kağıt)

Orijinal Topoğrafik Harita

Veri Toplama ve Düzenleme

- Kağıt haritalar, orijinal boyutlarında 300 dpi çözünürlükte JPEG formatında taratıldı.
- ED50 Avrupa Datum'u kullanıldı.
- UTM projeksiyonu zone 36 kullanıldı.
- Affine dönüşümü uygulandı, ~2.5 m hata ile veriler rektifiye edildi.

Çalışma Alanı

Kullanılan Yazılımlar

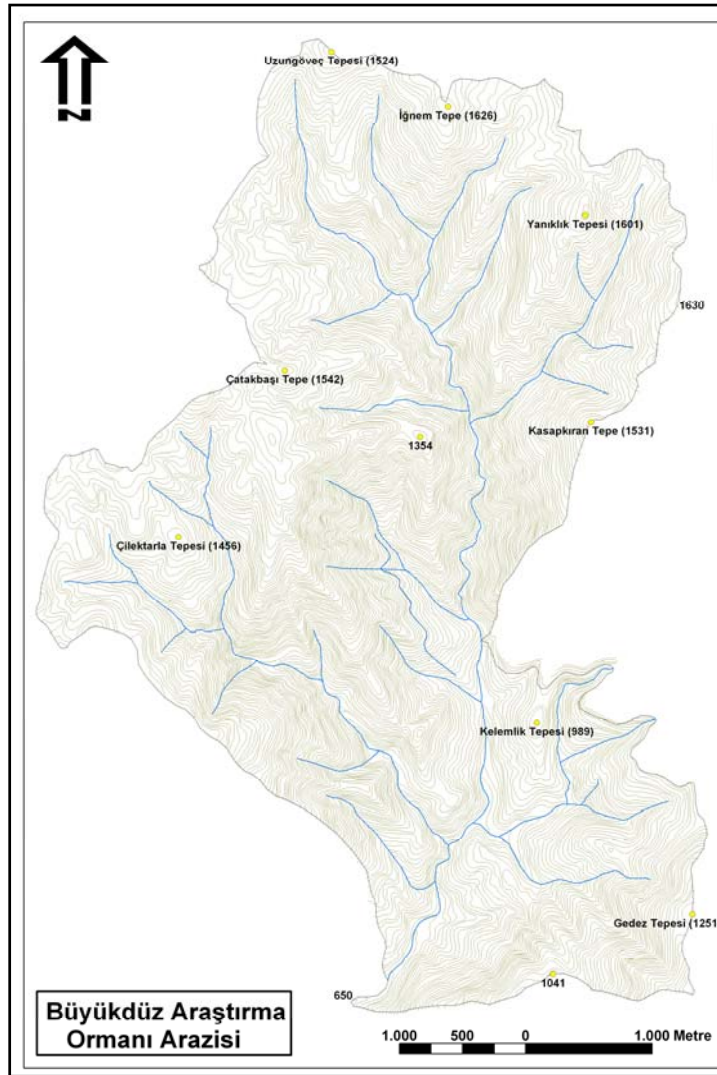
- Esri ArcGIS 8.3
  - ArcMap
  - ArcEditor
  - ArcToolbox
- Esri ArcInfo Workstation 8.0.1
- MS Office 2003
  - Microsoft Word
  - Microsoft Excel
  - Microsoft PowerPoint

Sayısallaştırma ve Elde Edilen Katmanlar

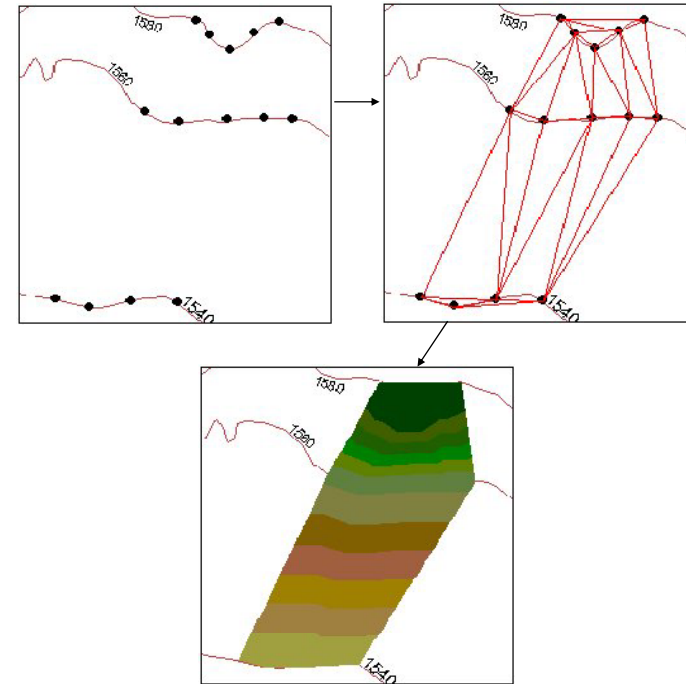
Ekrandan sayısallaştırma sonucu aşağıdaki katmanlar elde edilmiştir.

<u>Katman İsmi</u>	<u>Katman Türü</u>	<u>Öznitelik</u>
Çalışma alanı sınırı	Alan	Metre kare
Eş yükselti eğrileri	Çizgi	Metre
*Sayısal arazi modeli (3B)	3 Boyutlu Alan	-
Anataş tipleri	Alan	Metre kare
Su kaynakları	Çizgi	Metre
Mevcut orman yol şebekesi	Çizgi	Metre
Bölme, Bölmecik sınırları	Alan	Metre kare
Hakim tepeler	Nokta	-
Topografik engeller	Alan	Metre kare
Dere geçiş noktaları	Nokta	-

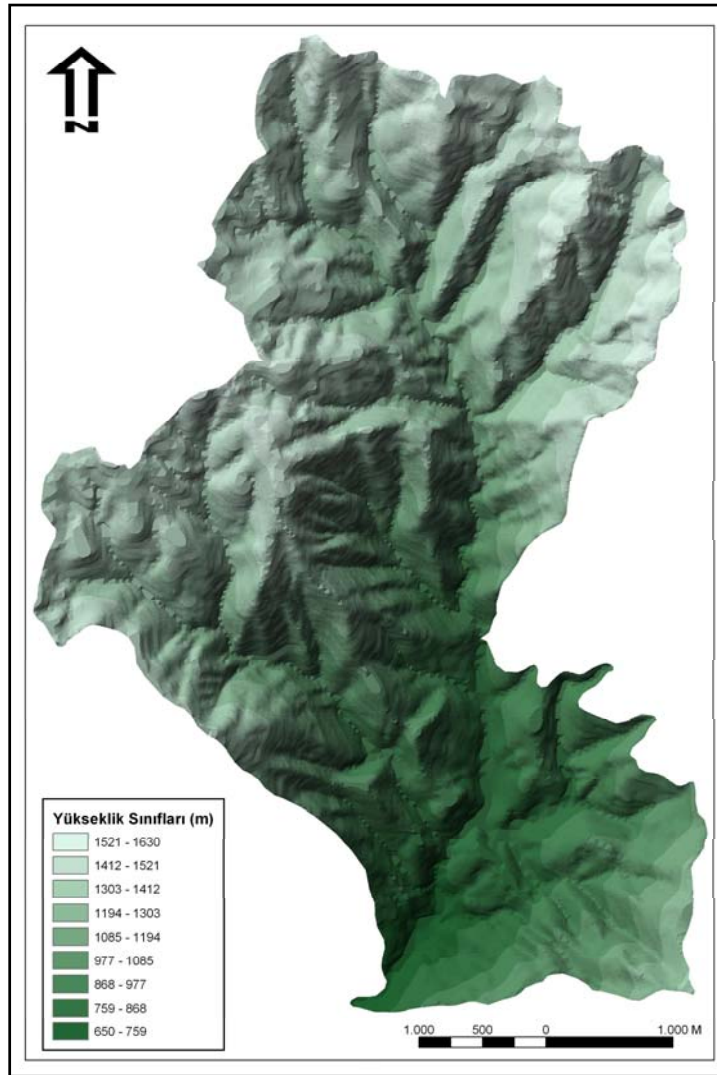

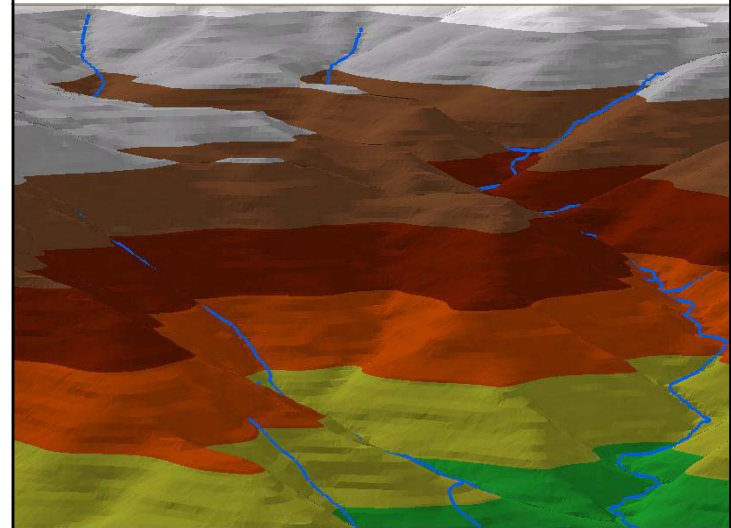
Sayısal Arazi Modeli Oluşturma

Düzensiz üçgenleme şebekesi (TIN) yöntemi kullanılarak Sayısal Arazi modeli oluşturuldu

Sayısal Arazi Modelinden Ayrıntılı Bir Görünüş

Eğim ve Bakı Verilerinin Oluşturulması

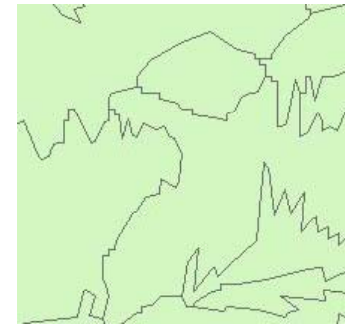
- **TIN – Eğim Analizi - Orijinal Eğim Verisi** - Yeniden Örnekleme - **Örnlmş. E. Ve. (0.3 ha)**
- **TIN – Bakı Analizi – Orijinal Bakı Verisi** – Yeniden Örnekleme – **Örnlmş. B. Ve. (0.3 ha)**

Yeniden Örnekleme

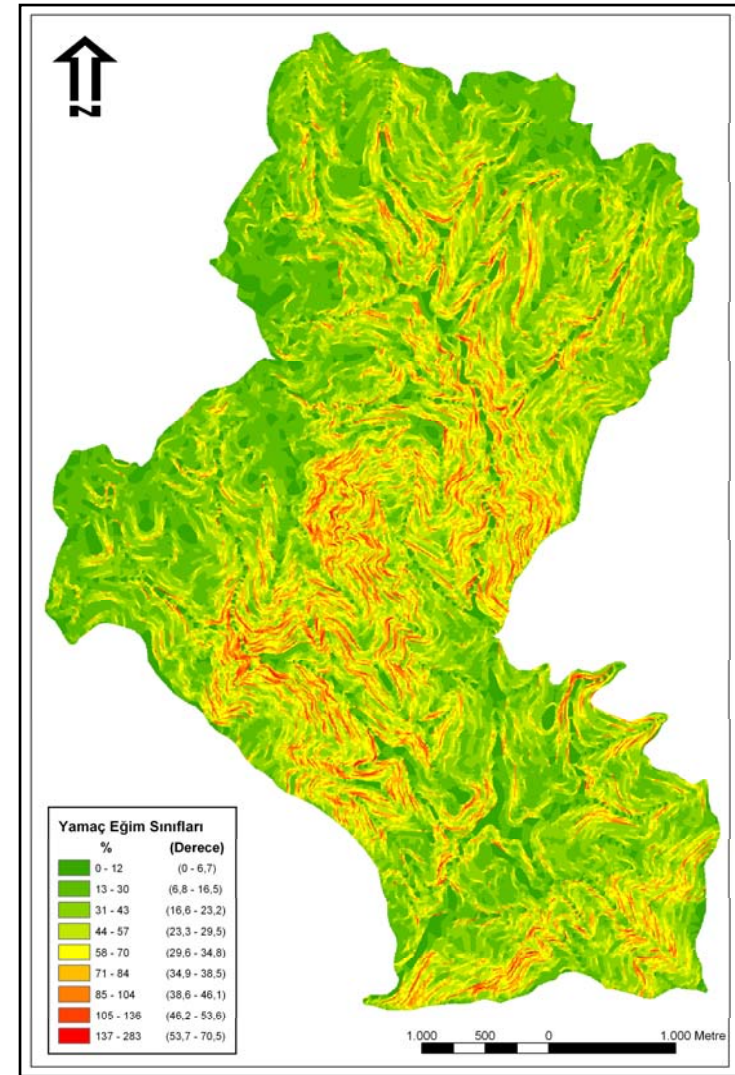
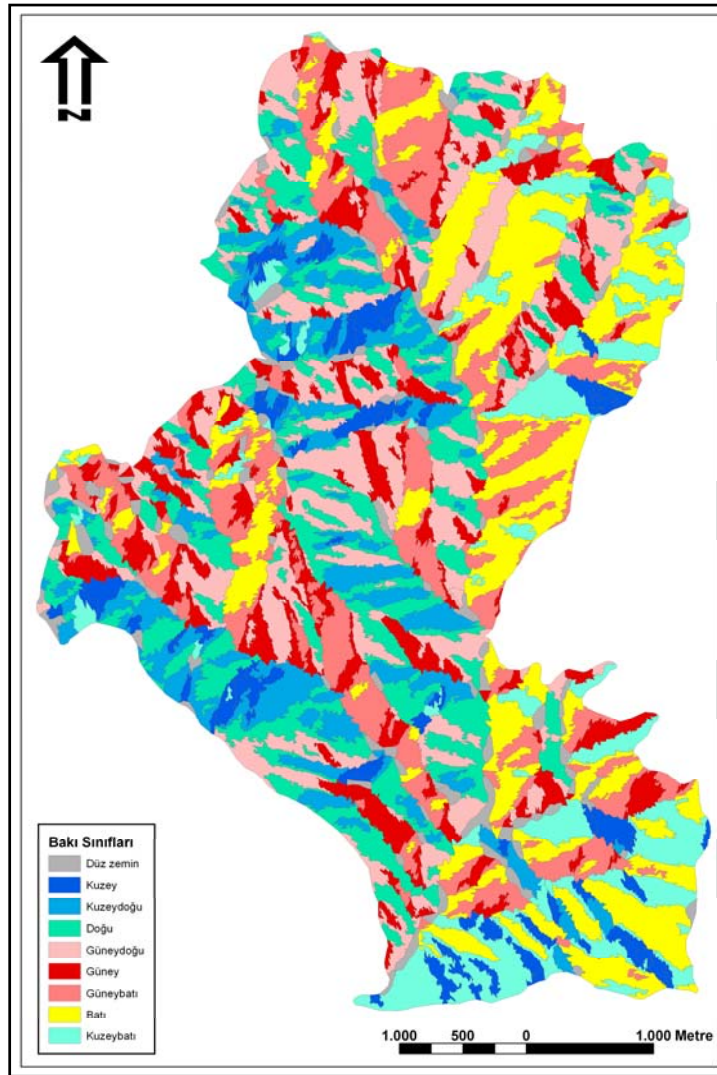
Orijinal Bakı verisi

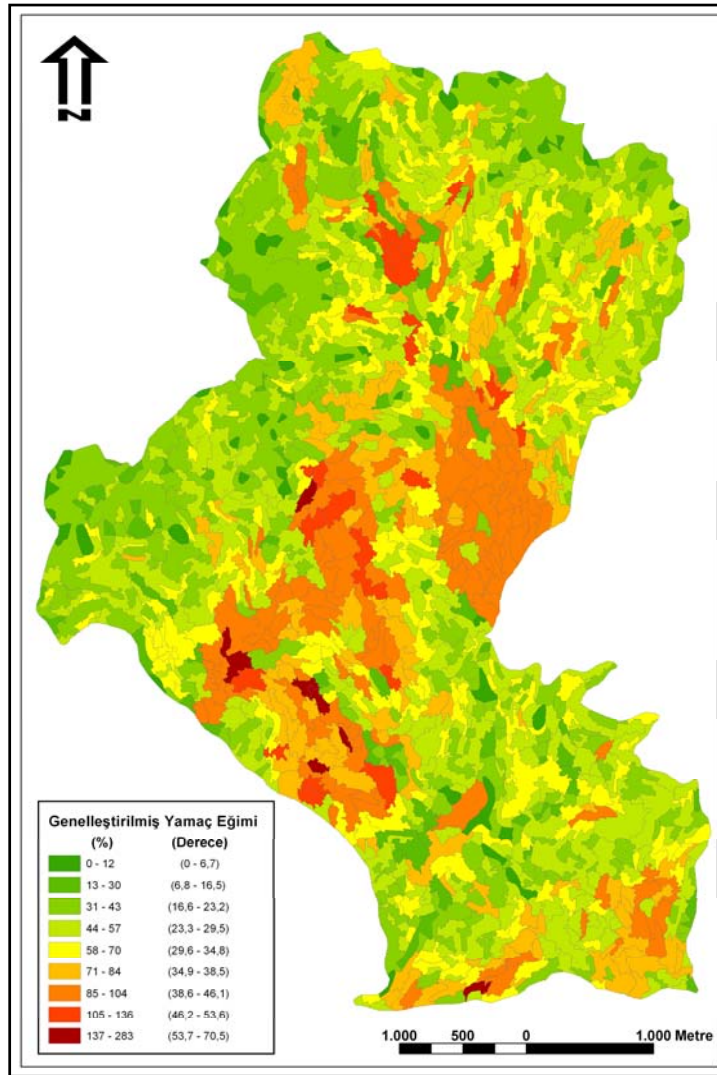
3000 m2'ye örneklenmiş veri

3000 m2'ye örneklenmiş, yeniden sınıflandırılmış veri

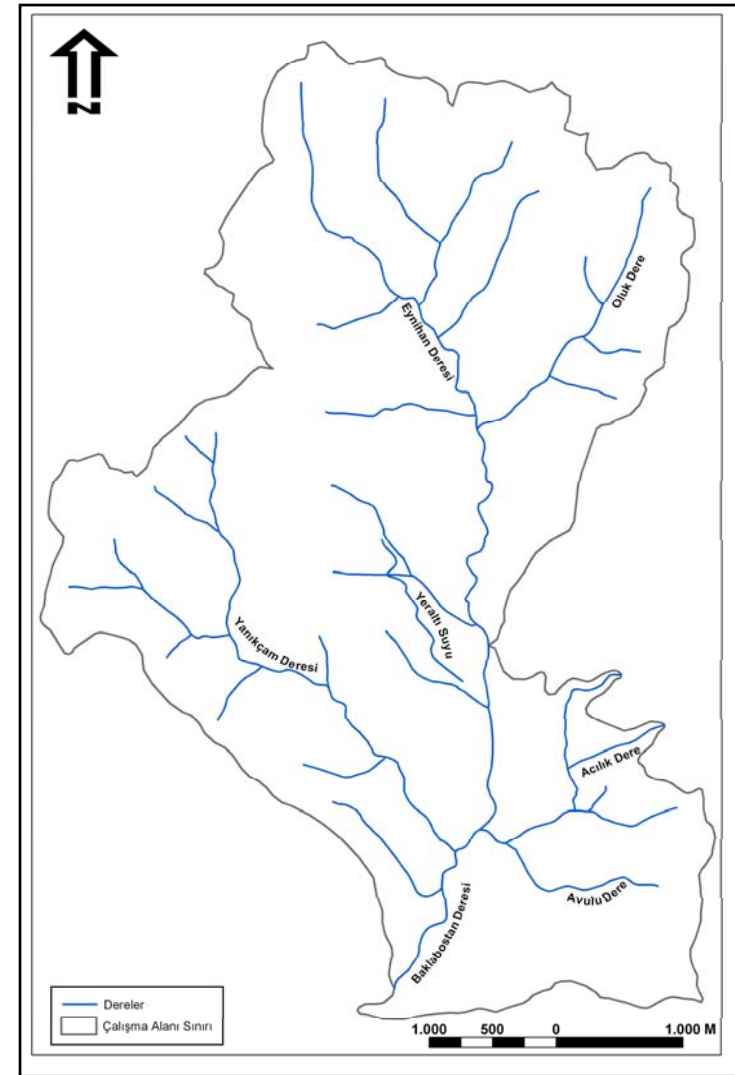
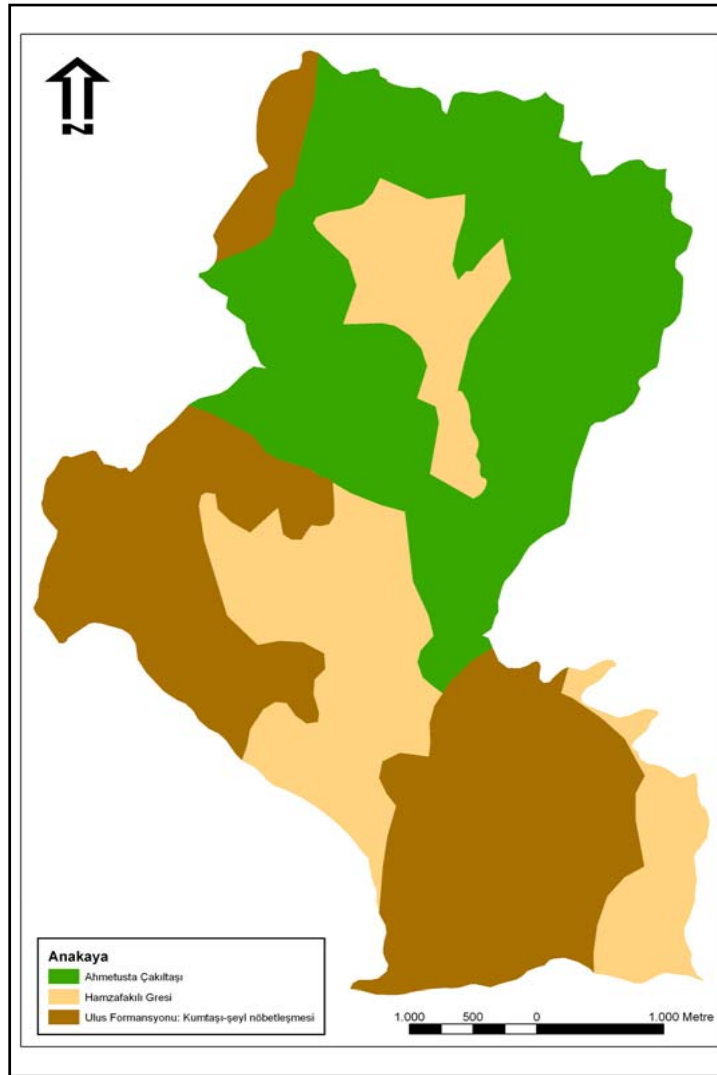

Orman Arazisi Genelinde Eğim ve Bakı Grupları Sonuçları

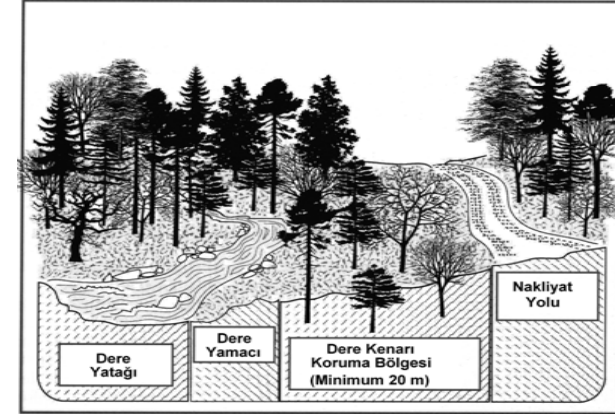
Yamaç Eğimi		Bakı	
%	Alan (ha)	Yön	Alan (ha)
0 – 12	49.48	Düz zemin	104.53
12 – 30	121.73	Kuzey	122.33
30 – 43	560.53	Kuzeydoğu	232.14
43 – 57	643.96	Kuzeybatı	214.91
57 – 70	332.84	Güney	252.09
70 – 84	275.51	Güney doğu	362.45
84 – 104	308.73	Güneybatı	324.32
104 – 136	59.57	Batı	399.34
136 – 283	13.65	Doğu	353.89
Toplam =	2366		2366

*Ormanın % 72'si eğimi % 70'e kadar olan yamaçlar üzerinde, ormanın % 28'i eğimi % 70'den daha fazla olan yamaçlar üzerindedir.

En İyi Yönetim Uygulamaları

Bunlar, çeşitli faaliyetler sonucu ortaya çıkan, noktasal olmayan (sedimentasyon, organik madde, böcek ilaçları, bitki besinleri ve su sıcaklıklarının yükselmesi) kirleticilerin, su kaynaklarına ulaşarak su kalitesini bozmasını engellemek maksadı ile ortaya çıkartılmış, ormancılık uygulamalarıdır. İyi planlama, bunların hayata geçirilmesindeki en önemli araçtır.

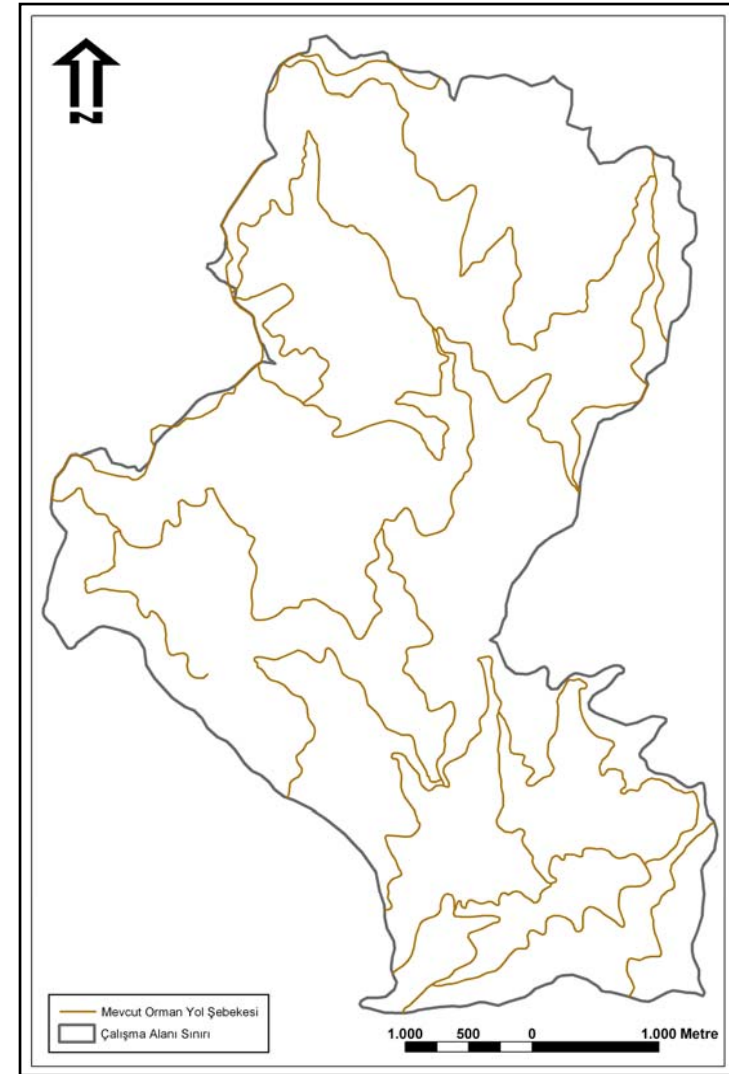

Eğime Bağlı Dere Koruma Kuşağı Genişlikleri

Yol ile dere yamacı arasındaki eğim (%)	Tavsiye edilen koruma bölgesi genişliği (m)	
	Mevsimlik akan	Sürekli akan
0	10	20
10	17	34
20	24	42
30	30	55
40	35	67
50	42	82
60	47	90

Her %10'luk meyil artışı için genişliğin 10m arttırılması tavsiye edilmektedir.

ILLINOIS DEPARTMENT of NATURAL RESOURCES, (2000)

Mevcut Yol – Eğim Sonuçları

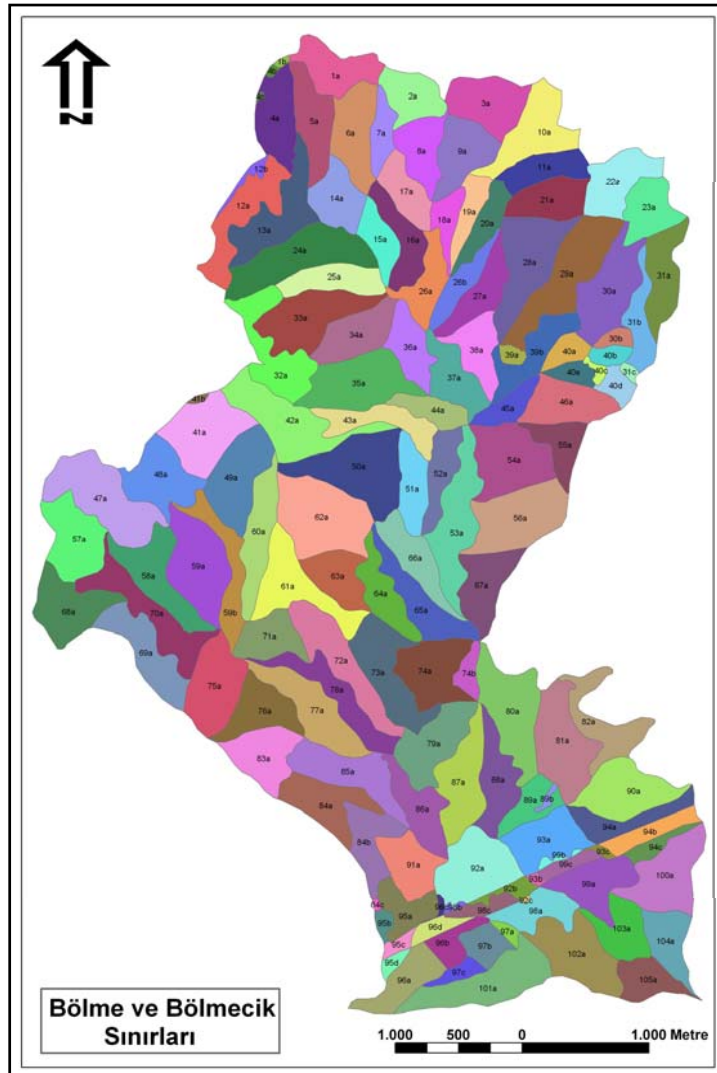
Yer alınan eğim grubu (%)	Yol Metrajı (m)
0 – 12	1142
12 – 30	5163
30 – 43	20179
43 – 57	16508
57 – 70	9407
70 – 84	7095
84 – 104	5822
104 – 136	1460
136 – 283	72
Toplam Yol Uzunluğu	66848

*Mevcut yol metrajının % 78,4'ü, %70 yamaç meyli sınırı altında, %21,6'sı %70'den daha meyilli yamaçlara inşa edilmiş.

Mevcut Yol – Dere Koruma Kuşakları Sonuçları

Dere koruma kuşağı	Yol metrajı (m)
En hassas kuşak (ilk 30 m)	5347
Orta hassas kuşak (ikinci 30 m)	9540
Az hassas kuşak (üçüncü 30 m)	5784
Koruma kuşakları dışı	46177
Toplam yol uzunluğu	66848

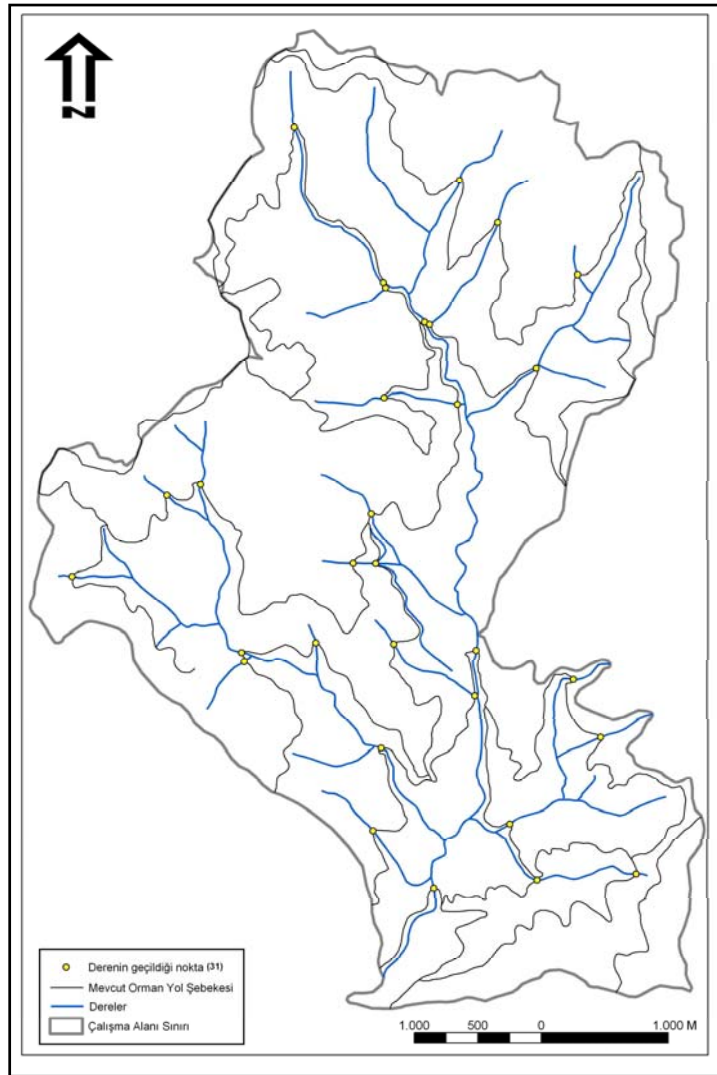
*Mevcut yol metrajının % 22.3'ü ilk ve ikinci (60 m) kuşakların içinden geçmektedir.

Öznitelik Veri Girişi

Attributes of bölme_bölmecek									
OBJE	Shape*	AREA	PERIMETE	Bö	Böl	Yıl_AR	DKG_H	Ağaç	Türü
23	Polygon	166908,296875	1830,099976	23	23a	9,72	383,11	G+KN+ÇS	
106	Polygon	106526,765625	2223,913818	89	89a	9,25	407,54	G+KN+ÇS+M+A	
97	Polygon	305446,0625	2647,327637	81	81a	9,12	442,58	G+KN+ÇK+M+A	
56	Polygon	94501,195313	1539,546997	45	45a	8,78	455,33	G+KN+ÇS+M	
62	Polygon	287779,9375	2402,036621	54	54a	8,71	765,94	G+KN+ÇS+ÇK	
92	Polygon	311148,1875	3075,787842	80	80a	8,63	515,53	G+KN+ÇS+ÇK+	
100	Polygon	194908,109375	2689,277344	88	88a	8,55	429,32	G+KN+ÇS+ÇK+	
18	Polygon	170917,875	1761,410278	14	14a	8,54	679,03	G+KN+ÇS+ÇK	
42	Polygon	175499,6875	2721,321533	39	39b	8,28	505,14	G+KN+ÇS+M	
119	Polygon	201604,53125	2234,472168	99	99a	8,25	552,46	G+KN+ÇK+M+A	
72	Polygon	317778,4375	2567,135010	56	56a	8,2	577,91	G+KN+ÇS	
61	Polygon	127223,515625	1817,405107	55	55a	8,18	406,44	G+KN+ÇS+M+A	

Record: 0 Show: All Selected Records (0 out of 142 Selected.)

Yetiştirme Ortamı Özellikleri

- **İklim:** Karadeniz iklimi hakim, yükselti ve bakıya bağlı mikroklimatik özellikler gösterir.
- **Anakaya / Toprak:** Kumtaşı, Çakıлтаşı ve Moloz.
- **Yükselti:** Ormanlar 650 m ile 1650 m arasında yayılım göstermektedirler.
- **Bakı:** %40 Güneyli, %25 Kuzeyli, %18 Batı ve %15 Doğu bakılar hakimdir.
- **Eğim:** Arazinin %72'si, %70'lik yamaç meyilinin altında, %28'i %70-283 arasında değişiklik gösterecek şekilde dağılmıştır.

YetiŖme Ortamı Özellikleri (devam)

- **Orman Durumu:** %40.6
Gökna, %28.1 Kayın, %13.1
Karaçam, %11.7 Sarıçam,
%5.2 MeŖe ve %1.3 diğeri.
Ha'daki ortalama ağaç varlığı
~323 m³.
- **Mevcut Yol Durumu:** Toplam
66848 m orman yolu ve 28.25
m/ha yol yoğunluğu

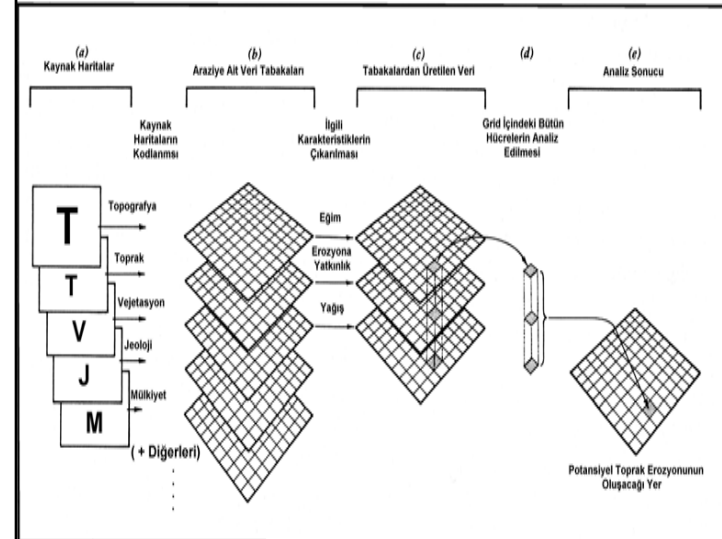

Belirsizlik İçinde Planlama Nasıl Yapılabilir?

Oluşturulan her türlü plan, hiçbir zaman yeterli sayılamayacak miktarda bilgiye dayalı olarak üretilmektedir. Bu yüzden imkan dahilinde olan bütün bilgilerin, eksiksiz olarak planda yer almış olması önemlidir. Coğrafi Bilgi Sistemleri bu noktada planlayıcılara, karar mekanizmasında olanlara ve kullanıcılara, çalışmanın her safhasında büyük kolaylıklar ve imkanlar sunmaktadır.

Coğrafi Bilgi Sistemlerinin İşleyişi

Lillesand ve Kiefer, (2000)

Planlama Esasları

- Ülkemizde 1964 yılından bugüne, yapılan orman yol ağı planlaması çalışmaları neticesinde 201810 km yola ihtiyaç olduğu tespit edilmiş ve 1999 yılı başı itibarı ile bunun %65.75'inin inşa edilmiştir.
- Ormanların işletmeye açılmalarının hedefi, ormanlardan elde edilecek getirinin ticari boyutunu aşmış, sosyal yaşamın iyileştirilmesi yönünde farklı faydalanmalara yönelmiştir.
- Hasat çalışmaları, toprak ve su kalitesi üzerinde istenmeyen sonuçlar doğurmaktadır.

Orman Yolu İnşa Etmek İçin Kriterler Nelerdir?

- Servet $>250 \text{ m}^3/\text{ha}$ ise 500 m yol aralığı ve 20 m/ha yol yoğunluğu.
- Servet $100-250 \text{ m}^3/\text{ha}$ ise 1000 m yol aralığı ve 10 m/ha yol yoğunluğu.
- Servet $< 100 \text{ m}^3/\text{ha}$ ise 5-6 m/ha yol yoğunluğu.
- Yamaç eğimi $> \%70$ ise oluşması muhtemel istenmeyen durumlardan dolayı yol yapımı tercih edilmez.

Orman Arazisinin Yeni Planlanacak Yol Şebekesine Uygunluğunun Araştırılması

Ekosistemlerin sorunsuz işleyişleri, birçok unsurun katkısı sayesinde gerçekleşmektedir., “Çok Kriterli Karar Verme” (ÇKKV) yöntemleri günümüzde ekosistem yönetimi işlevlerini ilgilendirecek sorunların çözüme kavuşturulmasında yaygın olarak kullanılan bir yöntem halini gelmiştir.

Orman Arazisinin Yeni Planlanacak Yol Şebekesine Uygunluğunun Araştırılması (devamı)

Arazi uygunluk analizi, çeşitli faktörleri içeren bir değerlendirme, karar verme sürecidir. Formüle edilmesi gerekirse, basitçe:

$$S = f (x_1, x_2, \dots, x_n)$$

S = uygunluk ölçütü

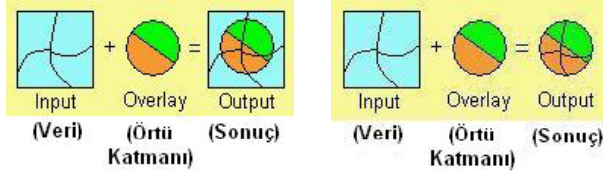
$x_1, x_2, \dots, x_n$ = alanın uygunluğuna etki eden unsurlar,

şeklinde ifade edilebilir.

Çalışma Esnasında Kullanılan CBS Fonksiyonları

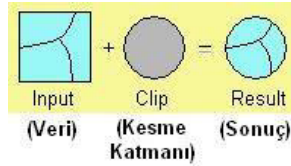
Örtme (Overlay)

Birleştirme (Union)

Kesiştirme (Intersect)

Çıkartma (Extract)

Kesme (Clip)

Kuşak (Buffer)

Düzenleme (Editing)

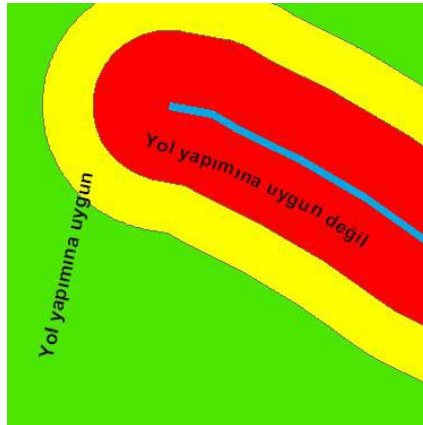
Eğim Sınırlamalarının Sisteme Girilmesi

%	Alan (ha)	Uygunluk Derecesi
0 - 12	49.48	1. derece uygun = 1
12 - 30	121.73	1. derece uygun = 1
30 - 43	560.53	2. derece uygun = 2
43 - 57	643.96	2. derece uygun = 2
57 - 70	332.84	3. derece uygun = 3
70 - 84	275.51	uygun değil = 4
84 - 104	308.73	uygun değil = 4
104 - 136	59.57	uygun değil = 5
136 - 283	13.65	uygun değil = 5
Toplam	2366	

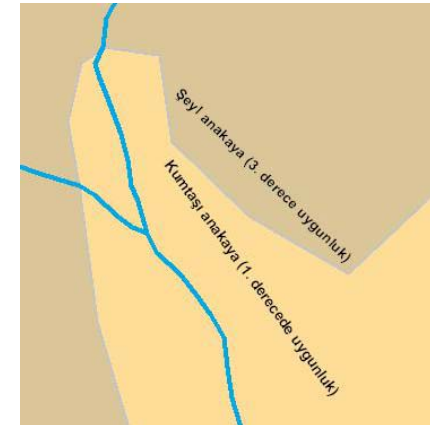
Dere Koruma Kuşaklarının Sisteme Girilmesi

Kuşak (m)	Alan (ha)	Uygunluk Derecesi
Ç. Alanı Sınırı - 40	1605	Uygun = 1
40 - 60	294	Uygun = 2
60 - Dere Kenarı	467	Uygun Değil = 3
Toplam	2366	

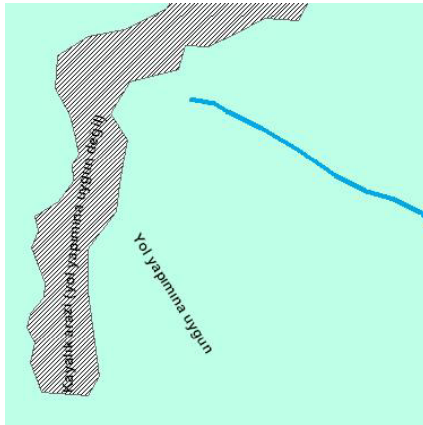
Anakaya (Jeoloji) Özelliklerinin Sisteme Girilmesi

Anakaya	Alan (ha)	Uygunluk Derecesi
Kumtaşı	600	1. derece uygun = 1
Çakıltası	923	2. derece uygun = 2
Şely	843	3. derece uygun = 3
Toplam	2366	

Topoğrafik Engellerin Sisteme Girilmesi

Arazi	Alan (ha)	Uygunluk Derecesi
Kayalık değil	2340	Uygun = 1
Kayalık	26	Uygun değil = 2
Toplam	2366	

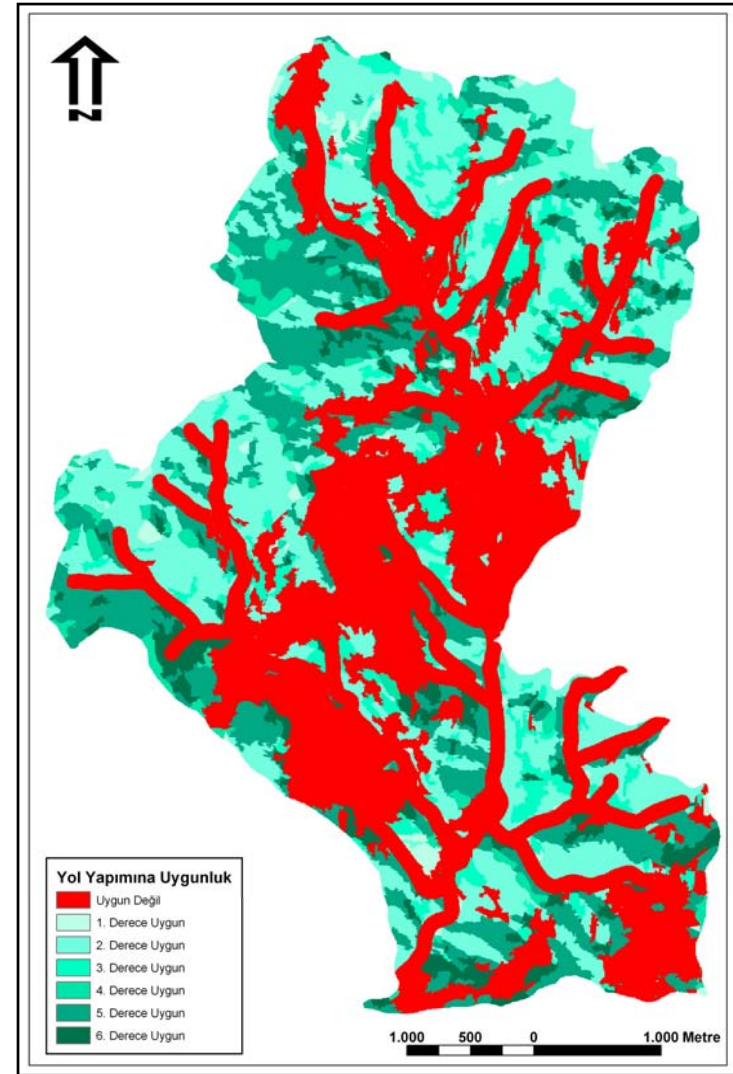
Bakı Özelliklerinin Sisteme Girilmesi

Bakı	Alan (ha)	Uygunluk Derecesi
Güney	252.09	1. derece uygun = 1
Güneydoğu	362.45	1. derece uygun = 1
Güneybatı	324.32	1. derece uygun = 1
Batı	399.34	2. derece uygun = 2
Kuzey	122.33	3. derece uygun = 3
Kuzeybatı	214.91	3. derece uygun = 3
Doğu	353.89	4. derece uygun = 4
Kuzeydoğu	232.14	4. derece uygun = 4
Düz zemin	104.53	5. derece uygun = 5
Toplam	2366	

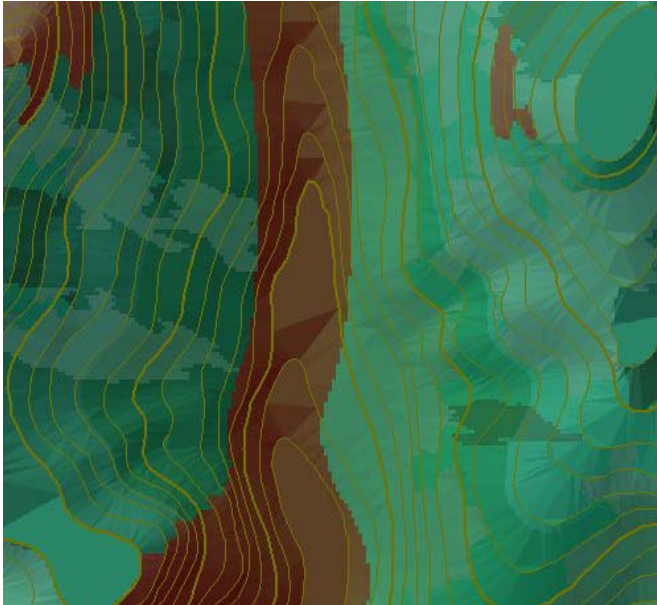
Arazi Yetenek Sınıfları Verisi Öznitelik Tablosu

Eğim Uy. De.	Bakı U. D.	Dere K. K. U. D.	Jeoloji U. D.	Topografy. U. D.	Arazi U. D.
1	3	1	3	1	4. derece uygun
1	2	1	1	1	1. derece uygun
1	4	3	3	1	Uygun değil
1	1	1	3	1	1. derece uygun
2	1	3	2	1	Uygun değil
2	3	1	1	1	5. derece uygun
2	1	1	1	1	2. derece uygun
2	1	2	3	1	2. derece uygun
3	4	2	3	1	6. derece uygun
3	1	2	1	1	3. derece uygun
3	1	2	2	1	3. derece uygun
3	4	1	3	1	6. derece uygun
3	1	3	3	1	Uygun değil
4	4	3	3	2	Uygun değil
4	5	1	2	1	Uygun değil
4	2	2	1	1	Uygun değil
5	1	1	1	1	Uygun değil
5	5	3	1	2	Uygun değil
5	3	2	2	2	Uygun değil

Yeni Planlanacak Yol Altılığını Oluşturma

Yeni Planlanacak Yol Güzergahı Eğim Formülü

Alanın, 3B sayısal arazi modeli üzerinden yeni yol ağını oluşturacak güzergah konumları kabaca belirlendikten sonra, bunların kesin güzergahlarının yerleştirilmesi, eş yükselti eğrili harita üzerinden yapılmıştır.

Yeni Planlanacak Yol Güzergahı Eğim Formülü (devam)

$$“ X = h / P \times (100)^* \times (\text{ölçek})^{**} “$$

X = uygulanacak pergel açıklığı

h = eş yükselti eğrileri arasındaki kot farkı

P = uygulanacak eğim değeri

(100)* = dağlık arazi koşullarında

110, yayvan arazi koşullarında

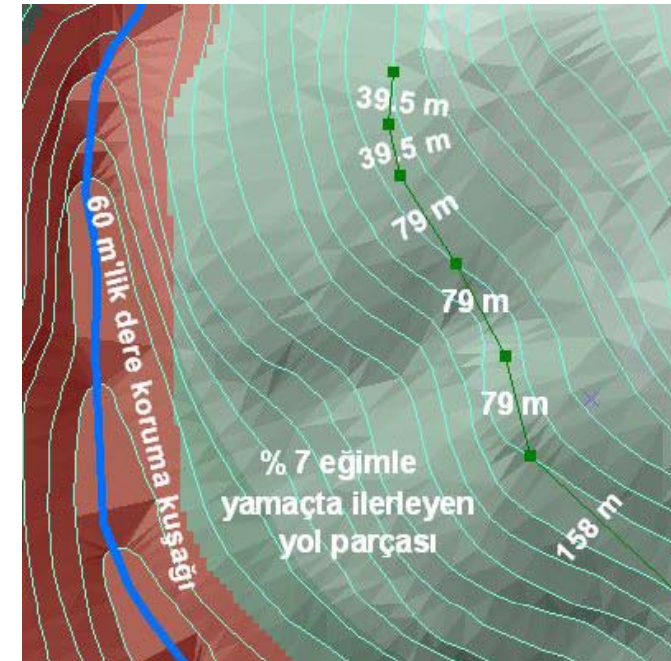
105 alınır

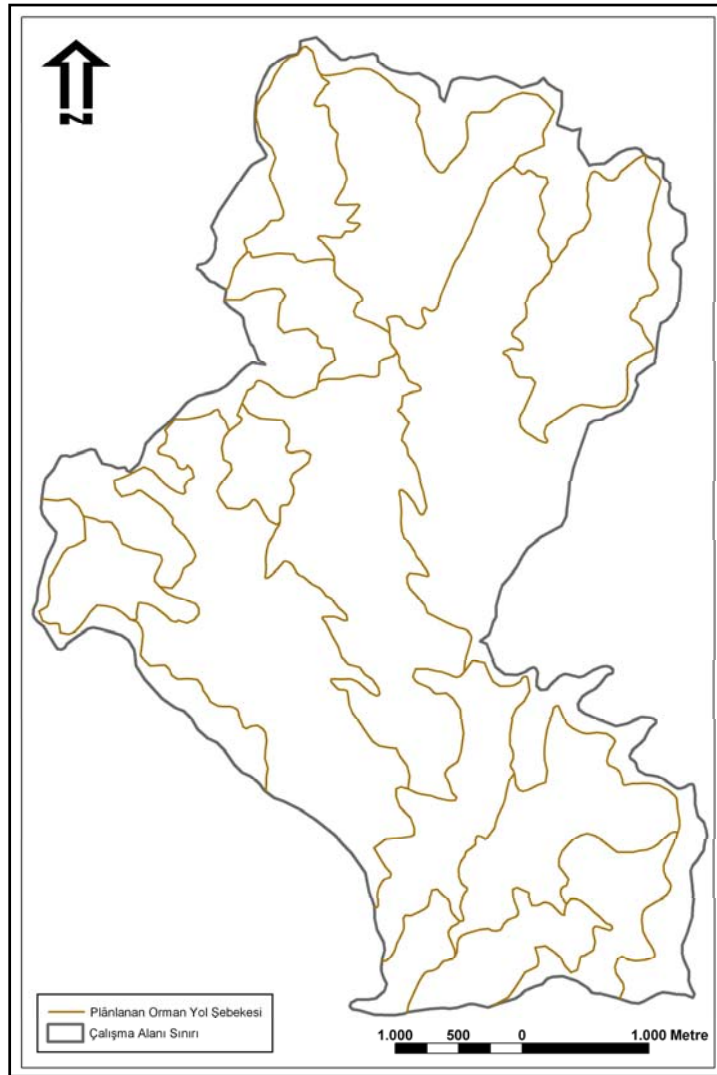
(ölçek)** = altlık olarak kullanılan

haritanın ölçeği (1/5000,

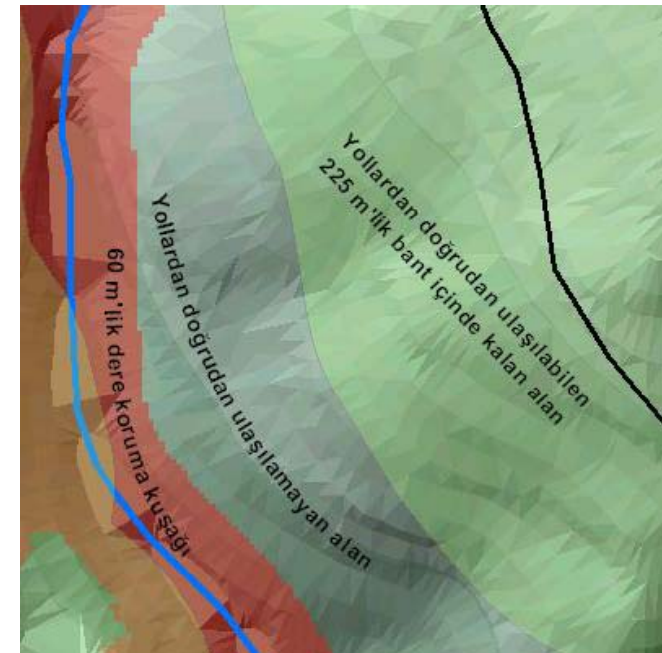
1/10000, 1/25000, vb)

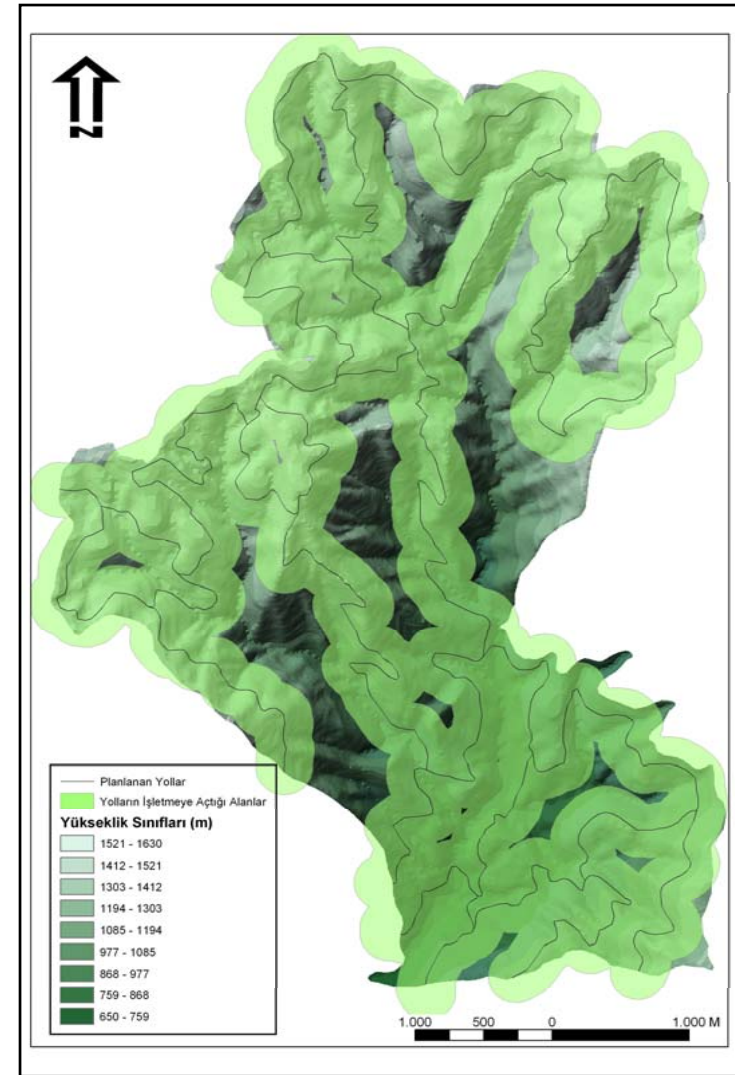
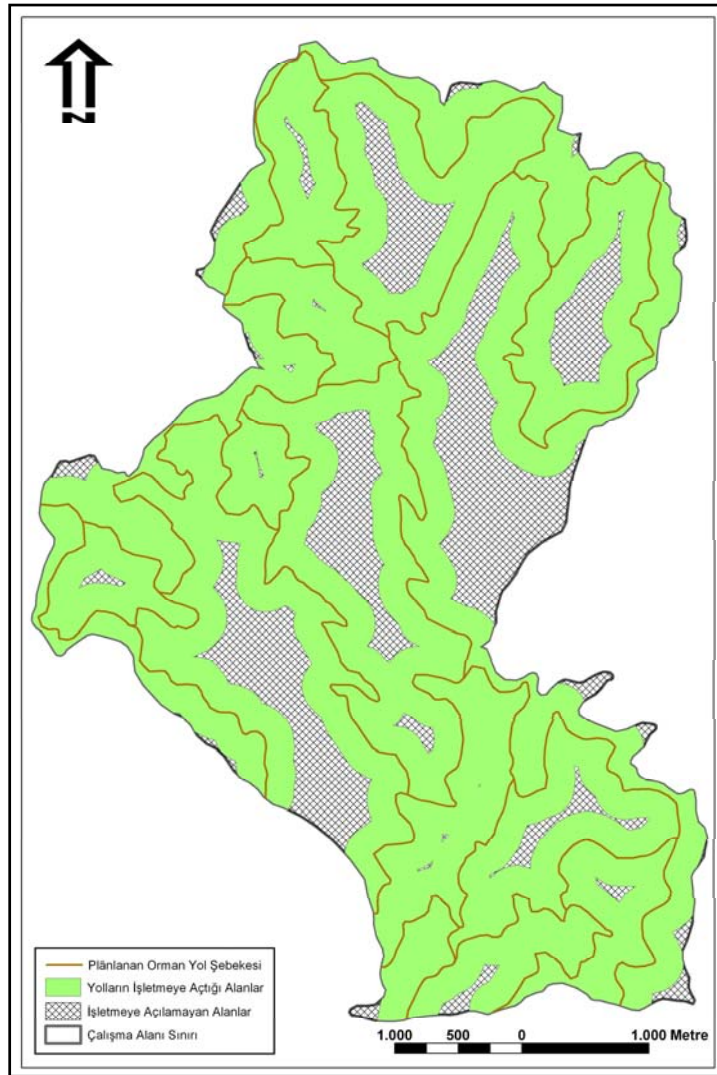
Yeni Yol Güzergahının Planlanması

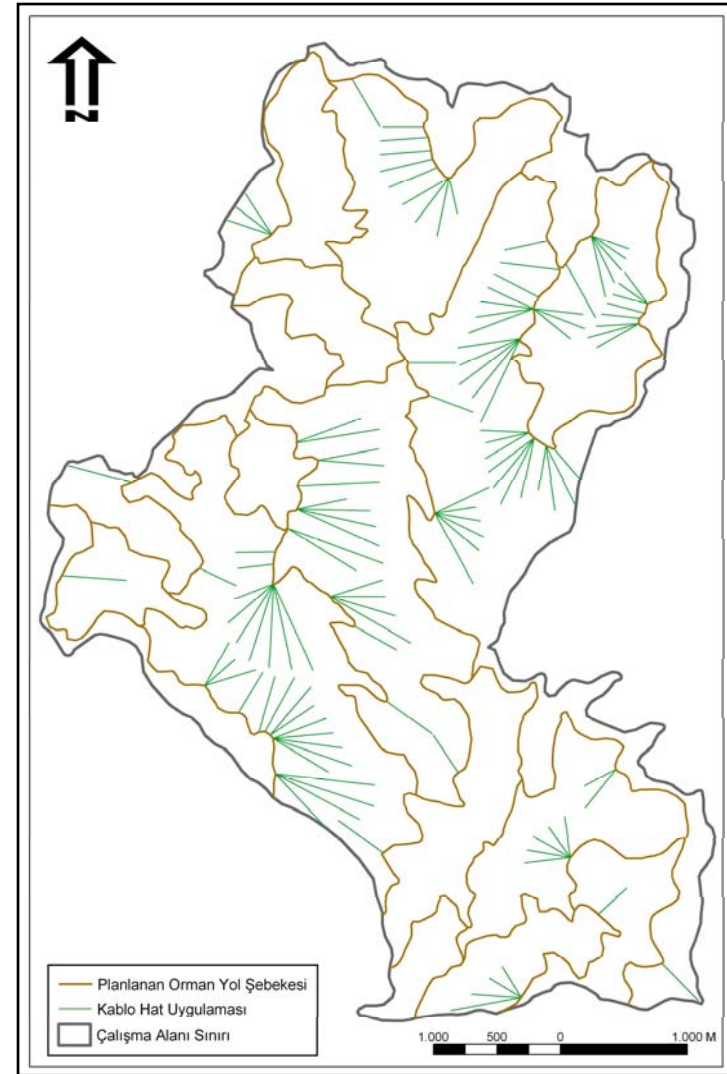
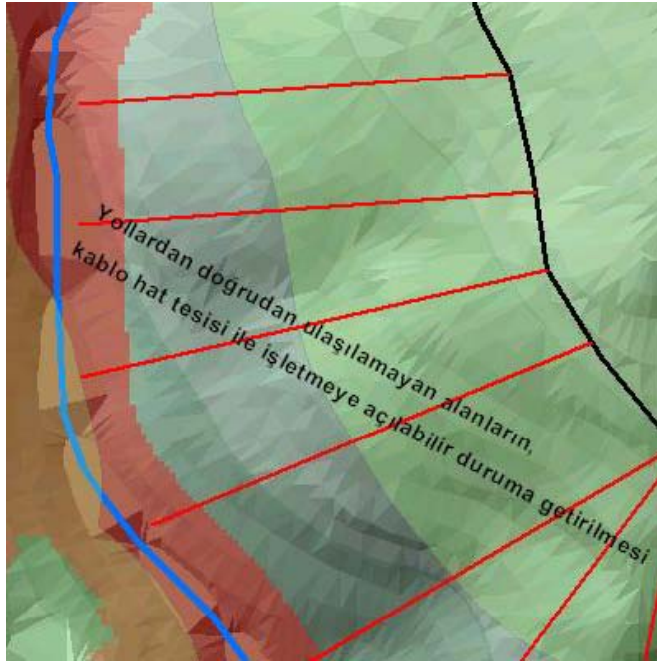
Yeni Yollara İşletmeye Açma Kuşakları Uygulaması

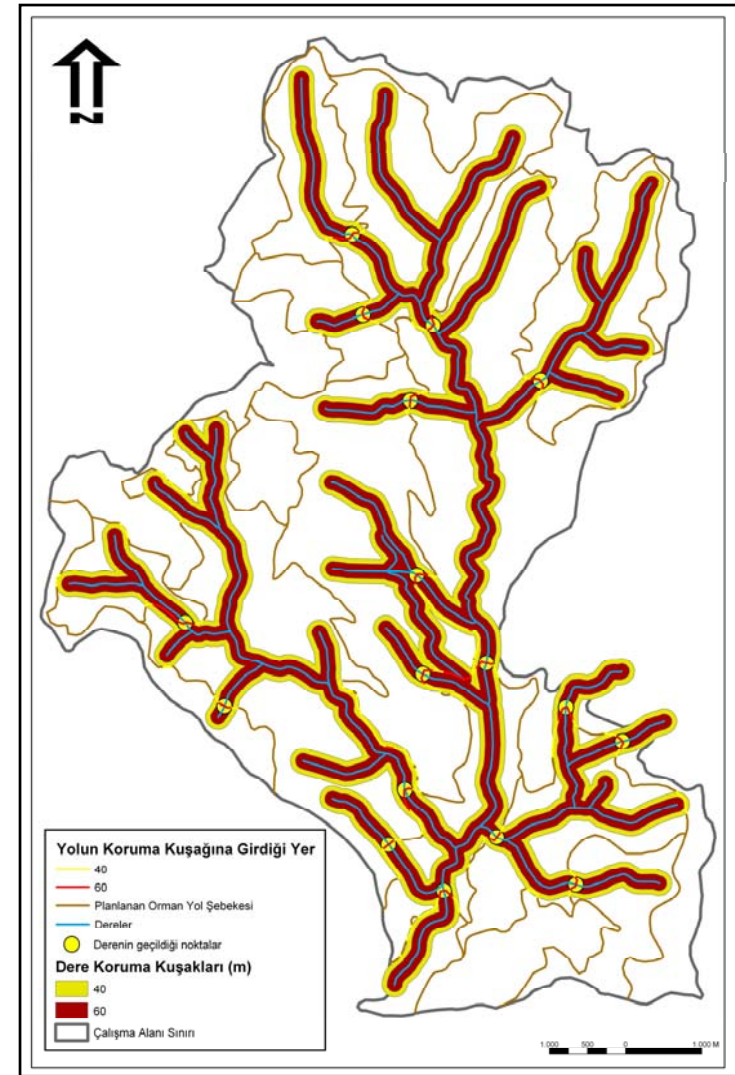
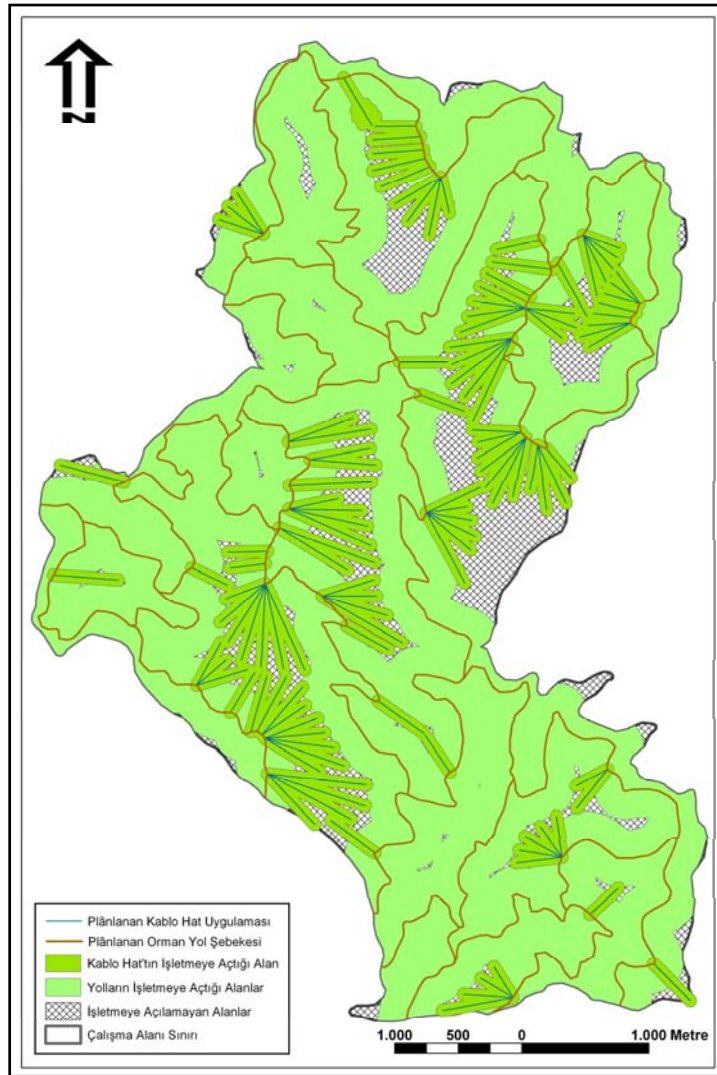

Havai Hat Planlaması

Planlanan Yol – Yamaç Eğimi Sonuçları

Yer Alınan Eğim Grubu	Yol Parçası Uzunluğu (m) (Yeni)	Yol Parçası Uzunluğu (m) (Eski)
0 – 30 (1. grup)	3636*	6305*
30 – 57 (2. grup)	41308*	36687*
57 – 70 (3. grup)	11862* **Σ=56806	9407* **Σ=52399
70 – 104 (4. grup)	5261**	12917**
104 – 283 (5. grup)	453** **Σ=5714	1532** **Σ=14449
Σ Yol Metrajı (m)	62520	66848

Planlanan Yol – Dere Koruma Kuşakları Sonuçları

Yer Alınan Koruma Kuşağı	Yol Parçası Uzunluğu (m) (Yeni)	Yol Parçası Uzunluğu (m) (Eski)
İlk 60 m'lik Kuşak	3597	14887
Koruma Kuşağı Dışı	58923	51961
Dere Geçişi	17	31

Planlanan Yol – İşletmeye Açma Oranı Sonuçları

İşletmeye Açma Yöntemi	Havai Hat İşletmeye Açma Oranı (%)	Yeni Yol İşletmeye Açma Oranı (%)	Eski Yol İşletmeye Açma Oranı (%)
Oran	15,3*	81,6*	78,58

*Σ 96.9

Tartışma / Sonuç

- Yol aralık mesafeleri ve yoğunluklarının ülke geneli için belli rakamlara bağlı kalınarak standardize edilmesi uygulamada umulan hedeflerin tutturulmasında güçlükler yaratabilir.
- Ormanlar işletmeye açılırken, hedeflenen öncelikler iyi irdelenmeli, seçilecek işletmeye açma yöntemi iyi belirlenmelidir.
- Bu çalışmada ormanın işletmeye açılabilirliği ile ilgili sadece yollar düşünüldüğünde elde edilen eski/yeni kazanım, beklenildiği kadar olmamıştır. Çünkü planlama ünitesi tek bir işletme şefliği düzeyinde sınırlı tutulmuştur.

Tartışma / Sonuç (devam)

- Çok Kriterli Karar Verme metodu ekosistem işleyişine etki edebilecek planlar hazırlanırken, faydalı referans noktalarının (Arazi uygunluk sınıfları verisi) elde edilmesinde, çok yararlı olabilmektedir.
- Bölmeden çıkarma, şekil ve kullanılacak yöntemlerinin belirlenmesi kolaylıkla gerçekleştirilebilecektir.
- Ülkemizde Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanımının ormancılığa daha fazla entegre edilmesi için, benzer uygulamaların teşvik edilmesi, alt disiplinler arasında yaygınlaştırılması için eğitime daha fazla ağırlık verilmesi çok faydalı olacaktır.